

Kela[®]

Kelan strategiset kestävyyslinjaukset

Sisältö

Kohti kestävää hyvinvointia.....	3
Muutosvoimat toimintaympäristössä.....	5
Kelan strategiset kestävyyslinjaukset.....	6
LINJAUS 1: Sosiaalinen kestävyys on luottamuksen perusta.....	7
1 A) Tuotamme yhdenvertaisia ja tarpeiden mukaisia palveluja asiakkaillemme.....	9
1 B) Vahvistamme yhteistä arvoperustaa turvaamalla ihmisoikeudet.....	11
LINJAUS 2: Ekologisella kestävyydellä turvaamme hyvinvoinnin edellytyksiä.....	13
2 A) Tuemme yhteisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja luontokadon torjuntaa suunnitelmallisella työllä.....	15
2 B) Edistämme kestävyttä resurssiviisailla ratkaisulla ja toimintatavoilla.....	15
LINJAUS 3: Kestävällä hallinnolla tuemme yhteiskunnan vakautta.....	17
3 A) Vahvistamme yhteiskunnallista luottamusta.....	19
3 B) Käytämme julkisia varoja kestävästi.....	19
Rakennamme yhdessä kestävää tulevaisuutta.....	21
Liitteet.....	22
LIITE 1: Katsaus toimintaympäristöön: Nopeasti muuttuvassa maailmassa katse on suunnattava tulevaisuuteen.....	23
LIITE 2: Kelan asiakkaina on koko elämän kirjo.....	24

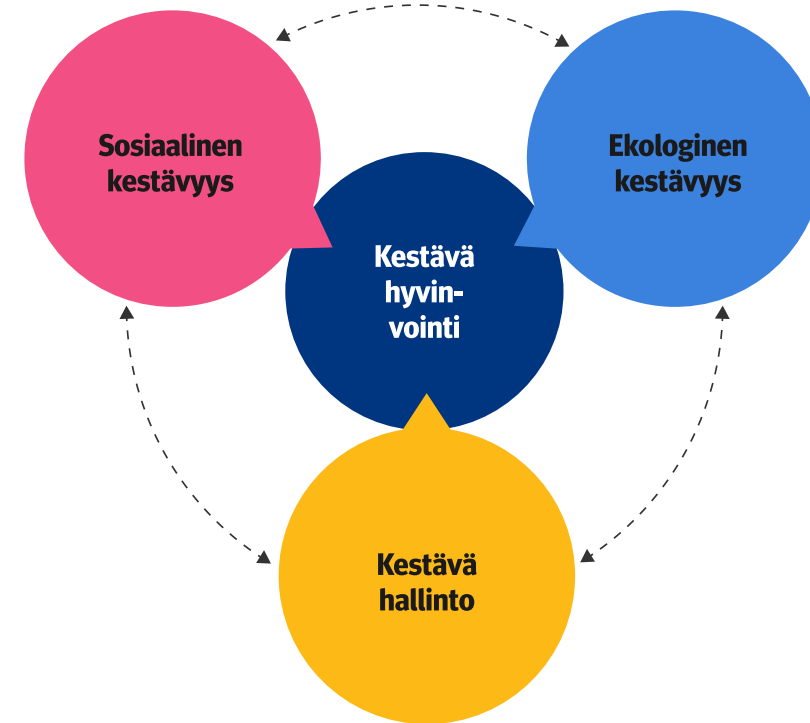
Kohti kestäväää hyvinvointia

Tulevat sukupolvet ovat perimässä yhteiskunnan, jossa hyvän elämän edellytysten varmistaminen on yhä epävarmempaa. Toimintaympäristömme on aiempaa polarisoituneempi, ja kamppailemme nopeatempoisten kriisien sekä poliittisten muutosten ristitulella. Akuutit kriisit vaativat nopeaa reagoitua, mutta voivat samalla kaventaa näkökulmia ja heikentää kykyämme vastata kestävyysaasteisiin.

Kestävyysaasteet ovat hitaasti kehittyviä uhkia, joiden seuraukset ovat hoitamattomina tuhoisia. Useimmiten haavoittuvuuden riskissä olevat ihmiset kärsivät niiden seurauksista eniten. Kestävän hyvinvoinnin saavuttaminen edellyttää sekä akuuttien että vaivihkaa etenevien kriisien huomioimista. Se vaatii pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä. Kestävyys on päämäärä, jota vastuullisuustyöllä edistetään. Siksi myös linjauksemme ovat nimeltään kestävyyslinjaukset.

Kestävän hyvinvoinnin päämääränä on ulottaa hyvinvoinnin edellytykset jokaiselle - myös tuleville sukupolville. Perustehtävämme tukee hyvinvoinnin edellytyksiä ja vahvistaa yhteiskunnallista luottamusta. Turvaamme ihmisten toimeentuloa, edistämme terveyttä ja tuemme toimintakykyä erilaisissa elämäntilanteissa. Kehitämme myös sosiaaliturvaa aktiivisesti ja tuotamme tietoa yhteiskunnan käyttöön.

Toimintamme vaikutukset ulottuvat tehtävämme toteuttamista laajemmalle. Rakennamme kestäväää hyvinvointia edistämällä yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia toiminnassamme, sekä toimimalla ympäristön kantokyvyn rajoissa. Turvaamme myös luottamusta yhteiseen sosiaaliturvajärjestelmään ja yhteiskunnallisiin instituutioihin esimerkiksi varmistamalla yhteisten varojen riittämisen tulevaisuudessa.

Kelan strategiset kestävyyslinjaukset tähtäävät kestävään hyvinvointiin. Ne priorisoivat ja ohjaavat toimintaamme vaikuttavuudeltaan keskeisimpiin vastuullisuusaiheisiin. Tarkemmat tavoitteet ja mittarit linjausten teemoille määritetään erillisessä toteutus suunnitelmassa. Kestävyyslinjaukset pohjautuvat toimintamme vaikutusten tunnistamiseen, toimintaympäristön muutoksiin ja sidosryhmiemme näkemyksiin. Ne linjaavat, miten voimme Kelassa edistää kestävyttä suhteessa asiakkaisiimme, ympäristöön, sidosryhmiin ja laajemmin koko yhteiskuntaan. Rakennamme tulevaisuutta tämän päivän valinnoilla.

Keskeisiä termejä

Vastuullisuus

Vastuullinen toiminta edistää kestävyyden toteutumista. Kestävyyden ja vastuullisuuden tavoitteet ovat samat: nykyisten ja tulevien sukupolvien sekä luonnon hyvinvoinnin turvaaminen. Vastuullisuus on organisaation vastuun vapaaehtoista laajentamista yli lainsäädännössä määritetyn tason. Organisaatioiden vastuullisuutta tarkastellaan usein kolmen näkökulman kautta: ekologinen ja sosiaalinen kestävyys sekä kestävä hallinto (ESG = environment, social ja governance).

Kestävyys

Kestävyydellä viitataan kehitykseen, joka turvaa hyvinvoinnin edellytykset kaikille nyt ja tulevaisuudessa. Kokonaiskestävyydellä viitataan sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden sekä kestävä hallinnon muodostamaan kokonaisuuteen. Toiminta, joka luo ja ylläpitää hyvinvointia pitkällä aikavälillä ympäristön ja yhteiskunnan eri osa-alueilla, on kestävä. Elinvoimaiset luonnonjärjestelmät ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ovat perusedellytyksiä kestävyiden toteutumiselle.

Kestävä hyvinvointi

Kestävä hyvinvointi on kokonaisvaltainen lähestymistapa hyvinvointiin. Se huomioi yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvoinnin ja tarpeet nyt sekä tulevaisuudessa. Kestävä hyvinvointi edellyttää luonnon kantokyvyn rajoissa toimimista, yhteiskunnan vakautta ja oikeudenmukaisuutta, kohtuullista toimeentuloa kaikille sekä psykologisten perustarpeiden toteutumista.

Muutosvoimat toimintaympäristössä

**Hyvinvoinnin
jakautuminen
murroksessa**

**Yhteiskunnan
vakaus ja
luottamus
instituutioihin
koetuksella**

**Ekologinen
kriisi horjuttaa
yhteiskuntia**

**Digitalisaatio
vaatii rinnalleen
läpileikkaavaa
kestävyys-
ajattelua**

**Ihmisoikeudet
vaativat aktiivista
puolustusta**

**Yhteiskunta
monimuotoistuu
entisestään**

Toimintaympäristön katsauksen yhteenveto sivulla 23.

Kelan strategiset kestävyyslinjaukset

1

Sosiaalinen kestävyys on luottamuksen perusta

Tuotamme yhdenvertaisia ja tarpeiden mukaisia palveluja asiakkaillemme

Vahvistamme yhteistä arvoperustaa turvaamalla ihmisoikeudet

2

Ekologisella kestävyydellä turvaamme hyvinvoinnin edellytyksiä

Tuemme yhteisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja luontokadon torjuntaa suunnitelmallisella työllä

Edistämme kestävyttä resurssiviisailla ratkaisuilla ja toimintatavoilla

3

Kestävällä hallinnolla tuemme yhteiskunnan vakautta

Vahvistamme yhteiskunnallista luottamusta

Käytämme julkisia varoja kestävästi

A photograph of a man with a beard, wearing a blue beanie, a maroon coat, and a plaid scarf, sitting on a red metal bench in a snowy park. He is looking towards the camera. In the background, a child in a blue jacket is running to the right, and another child in a pink jacket is sitting on the snow in the foreground. The scene is set in a snowy park with evergreen trees and a wooden fence in the background.

Sosiaalinen kestävyys

Linjaus 1: Sosiaalinen kestävyys on luottamuksen perusta

Yhdenvertaisuus ja ihmisoikeudet ovat sosiaalisen kestävyden kivijalka. Sosiaalisen kestävyden edistäminen Kelassa tarkoittaa asiakkaiden ja henkilöstön yhdenvertaisuuden varmistamista, ihmisoikeuksien toteutumisen edistämistä ja moniäänisyyden vahvistamista.

Lakisääteinen perusta

Julkisen vallan on perustuslain mukaan turvattava jokaisen perus- ja ihmisoikeudet. Yhdenvertaisuuslaissa puolestaan määritetään viranomaisille yhdenvertaisuuden edistämisen velvoite ja välittömän sekä välillisen syrjinnän kieltö. Edistämisvelvoite merkitsee, että viranomaisten tulee arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan. Sen lisäksi viranomaisen on tehtävä tarvittavia toimenpiteitä ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi.

Viranomaisilla on myös velvollisuus tuottaa kattavaa ja oikea-aikaista yhdenvertaisuuden arviointia, jossa erilaisten käyttäjäryhmien ja kansalaisyhteiskunnan osallistaminen on tärkeää. Arvioinnin pohjalta on tehtävä tarvittavia toimenpiteitä yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Sosiaaliturvan toimeenpanijana ja viranomaisena Kelalla on erityinen vastuu ja velvollisuus ihmisten yhdenvertaisuuden ja ihmisoikeuksien toteutumisesta. Tähän on myös vahva lakisääteinen perusta.

Kelalla on laaja sekä monimuotoinen asiakaskunta, ja olemme myös suuri työnantaja. Monimuotoisuudesta syntyy erilaisia tarpeita, jotka huomioimalla luomme perustan yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Asiakkaiden monimuotoisuutta ymmärtämällä vastaamme heidän erilaisista lähtökohdista nouseviin tarpeisiinsa paremmin. Erilaiset lähtökohdat huomioiva palvelu on myös tehokasta.

Monimuotoisuuden huomioiminen vahvistaa molempinpuolista luottamusta asiakkaan ja Kelan välillä sekä parantaa asiakaskokemusta. Erinomainen asiakaskokemus ei kuitenkaan synny ilman erinomaista henkilöstökokemusta. Monimuotoisuuden huomioiminen on tärkeää myös henkilöstön osalta.

Vastuullisesti toimiva organisaatio luo ympäristön, jossa jokainen saa äänensä kuuluviin ja ketään ei suljeta ulos. Moniäänisyys on myös osa demokratiaa ja avointa yhteiskuntaa. Ihmisten osallisuutta lisäämällä vahvistamme luottamusta yhteiseen järjestelmäämme.

Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus

Monimuotoisuudella tarkoitetaan eroavaisuuksia ihmisten välillä. Se tarkoittaa ihmisten keskinäistä erilaisuutta missä tahansa yhteisössä, ryhmässä tai organisaatiossa. Erot voivat olla demografisia, kokemuksellisia tai kognitiivisia. Ne voivat liittyä esimerkiksi ikään, sukupuoleen, etniseen alkuperään, terveydentilaan, kieleen, uskontoon, seksuaaliseen suuntautumiseen, koulutukseen, elämäkokemukseen ja persoonallisuuksiin.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan ihmisten välistä samanarvoisuutta riippumatta heidän välillään olevista tai henkilöön liittyvistä eroista. Yhdenvertaisuuden toteutuminen vaatii erilaisista lähtökohdista nousevien tarpeiden huomioimista, jotta kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet.

1 A) Tuotamme yhdenvertaisia ja tarpeiden mukaisia palveluja asiakkaillemme

Jokaisella meistä on erilaiset mahdollisuudet ja lähtökohdat palvelujen käyttäjinä. Kelan asiakaskunta on hyvin monimuotoinen ja siksi myös ihmisten palvelutarpeet eroavat. Monella on myös erityistarpeita, jotka vaativat yhdenvertaisuutta edistäviä toimia, positiivista erityiskohtelua tai kohtuullisia mukautuksia.

Ihmiset voivat joutua epäedulliseen asemaan esimerkiksi vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai alkuperänsä vuoksi, mikä johtuu usein yhteiskunnan rakenteissa olevasta syrjinnästä ja ennakkoluuloista. Ihminen voi myös kuulua moneen syrjinnälle alttiiseen ryhmään samanaikaisesti. Samanlaisen palvelun tarjoaminen kaikille ei takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, vaan voi päin vastoin aiheuttaa välillistä syrjintää. Siksi viranomaisten tulee lakisääteisen velvollisuutensa vuoksi ehkäistä ja lievittää rakenteissa olevan syrjinnän aiheuttamia haittoja sekä varmistaa tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen kaikessa toiminnassaan.

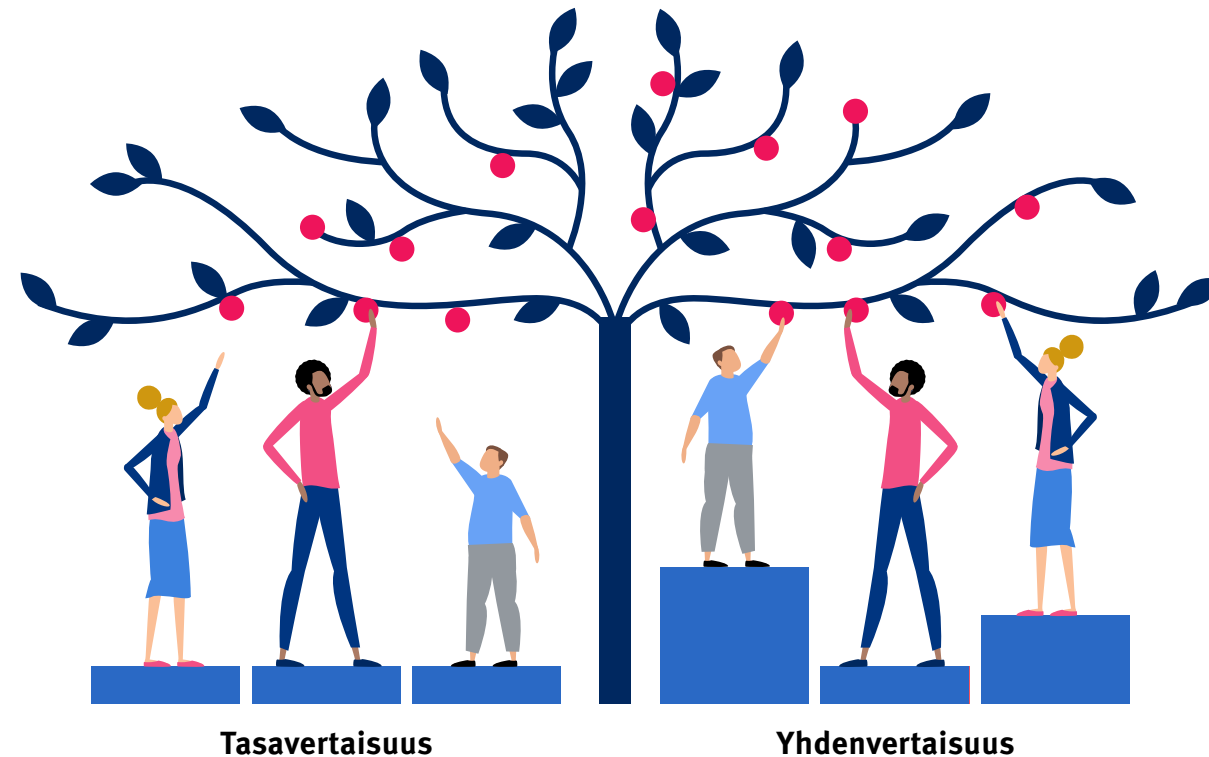
Asiakas- ja elämäntilannelähtöisyys kulkevat käsi kädessä yhdenvertaisuuden kanssa – vain ymmärtämällä asiakkaan elämäntilanteen ja lähtökohdat voimme onnistua hyvässä asiakaskokemuksessa. Yhdenvertaisuudella varmistetaan riittävät edellytykset palveluihin eri lähtökohdista tuleville asiakkaille. Tarpeiden mukaisten palvelujen ja palvelukanavien suunnittelu, kehittäminen ja toteutus vaativat ihmisten erilaisten läh-

tökohtien tunnistamista ja huomioimista moniäänisesti. Moniäänisyyden vahvistaminen on myös keskeinen keino syrjinnän ehkäisyssä.

Palveluiden kehittämisessä ja osallistamisen menetelmissä on varmistettava, että erilaisilla vähemmistöillä ja muilla haavoittuvuuden riskissä olevilla ihmisillä on aito mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. On myös luotava inklusiivinen ympäristö, jossa jokaisella on yh-

denvertaiset osallistumisen mahdollisuudet ja kaikkia kohdellaan kunnioittaen ja oikeudenmukaisesti. Tätä kautta synnytämme osallisuutta.

Mitä paremmin ymmärrämme asiakkaidemme lähtökohdista nousevat tarpeet, sitä helpommin pystymme tarjoamaan asiakkaillemme sujuvia, yhdenvertaisia ja samalla kustannustehokkaampia palveluita, nyt ja tulevaisuudessa.

Esimerkkejä syrjinnälle alttiista ryhmistä

14 %

vammaisia ja muita
toimintarajoitteisia

570 000

ulkomaalaistaustaista

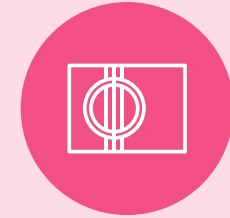
**3 000–
6 000**

paperitonta

3 400

yksin elävää asunnotonta,
joista 30 % pitkä-
aikaisasunnottomia

10 000

saamelaista

10 000

romania

1,1 milj.

lasta ja nuorta
(0–19 v.)

630 000

75 vuotta täyttäneitä

5–15 %

sukupuoli- ja
seksuaalivähemmis-
töihin kuuluvaa

840 000

kielivähemmistöön
kuuluvaa

Ks. lisäksi liite 2.

1 B) Vahvistamme yhteistä arvoperustaa turvaamalla ihmisoikeudet

Ihmisoikeudet on turvattu kansainvälisissä sopimuksissa. Ne ovat oikeudellisesti sitovia ja kuuluvat kaikille. Samalla ne ovat myös yhteisiä arvoja, jotka velvoittavat moraalisesti kaikkia yhteiskunnan toimijoita. Ihmisoikeuksien toteutumista seurataan kansallisesti ja kansainvälisesti. Viranomaisena Kelalla on perustuslakiin kirjattu velvollisuus turvata ja edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Ihmisoikeuksien merkitys kasvaa globaalissa maailmassa ja vahvistuu entisestään erilaisten geopoliittisten ristiriitojen myötä. Tämä kehitys heijastuu myös Suomeen. Myös julkishallintoa koskevat poliittiset ja taloudelliset päätökset vaikuttavat sosiaaliturvaan ja ihmisoikeuksiin. Ihmisoikeuksien toteutumiseen vaikuttavat myös tavat, joilla sosiaaliturvaa toimeenpannaan. Näistä syistä ihmisoikeuksien laaja-alainen tarkastelu ja huomioiminen Kelassa on keskeistä.

Oikeus riittävään toimeentuloon ja sosiaaliturvaan ovat jokaiselle määriteltyjä ihmisoikeuksia. Kela varmistaa sosiaaliturvan toimeenpanijan roolissaan keskeisten ihmisoikeuksien toteutumista. Voimme vaikuttaa ihmisoikeusmyönteisellä laintulkinnalla ja asenteella, joihin olemme viranomaisena lain mukaan velvoitettuja.

Sosiaaliturvan toimeenpanolla on lisäksi erilaisia välillisiä vaikutuksia ihmisoikeuksien toteutumiseen, kuten esimerkiksi lasten ja naisten oikeuksiin. Näitä vaikutuksia on tärkeää tehdä näkyväksi ja samalla kehittää osaamista niiden tunnistamiseen.

Erilaisia ihmisoikeusriskejä liittyy lisäksi uusiin teknologioihin, sijoitustoimintaan sekä muun muassa hankintoihin ja erityisesti niiden pitkiin toimitusketjuihin. Säännöllinen ja kattava ihmisoikeusriskien tunnistaminen ja toiminnan jatkuva kehittäminen sen pohjalta ovat edellytyksiä ihmisoikeuksien toteutumisen varmistamiselle.

Kelan asiakkaiden kannalta keskeisiä ihmisoikeuksia:

- Oikeus riittävään toimeentuloon ja sosiaaliturvaan
- Taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia koskevat ihmisoikeudet
- Oikeus terveyteen
- Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys
- Esteettömyys ja saavutettavuus
- Oikeus yksityisyyteen ja tietosuojaan
- Oikeus saada oikeudenmukainen ja tasapuolinen käsittely
- Haavoittuvuuden riskissä olevien oikeudet

LINJAUS 1

Sosiaalinen kestävyys on luottamuksen perusta

**Tuotamme yhdenvertaisia ja tarpeiden mukaisia palveluja
asiakkaillemme**

Vahvistamme yhteistä arvoperustaa turvaamalla ihmisoikeudet

Keinoja, joilla edistämme eri lähtökohdista nousevien tarpeiden mukaisia ja yhdenvertaisia palveluja sekä ihmisoikeuksien toteutumista:

- Työskentelemme rakenteellisten yhdenvertaisuuden esteiden poistamiseksi, etenkin vähemmistöjen sekä muiden haavoittuvuuden riskissä olevien ihmisryhmien osalta
- Varmistamme, että jokaisella on mahdollisuus saada etuus, johon hän on oikeutettu
- Vahvistamme moniäänisyyttä ja osallistamme asiakkaita palveluiden kehittämisessä sekä varmistamme, että vähemmistöjen ja muiden haavoittuvuuden riskissä olevien ääntä kuullaan
- Varmistamme ihmisoikeudet ja yhdenvertaisuuslain noudattamisen kaikessa laintulkinnassa, lakiehdotuksissa sekä ohjeissa
- Teemme aina päätöksissä ja palveluissa perus- ja ihmisoikeusmyönteisen tulkinnan

An aerial photograph of a park featuring a blue basketball court with white contour lines, a yellow playground with various equipment, and several large green trees. The text "Ekologinen kestävyys" is overlaid in the center.

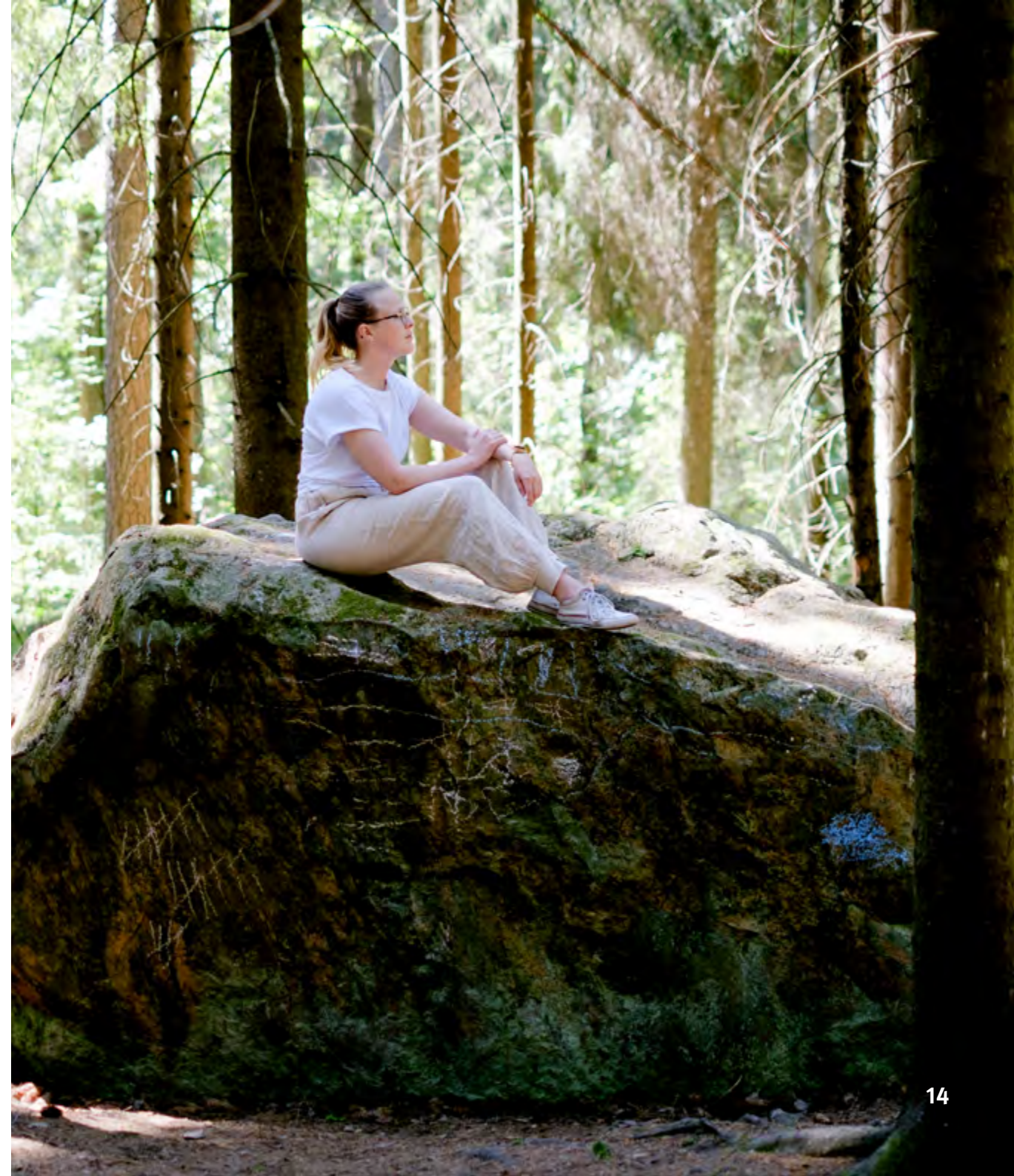
Ekologinen kestävyys

Linjaus 2: Ekologisella kestävyydellä turvaamme hyvinvoinnin edellytyksiä

Kestävä hyvinvointi edellyttää luonnon kantokyvyn rajoissa toimimista. Ympäristökriisi lisää muun muassa epätasa-arvoisuutta, terveysrisitteitä ja toimeentulon haasteita, ja useimmat haitalliset vaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin.

Mullistuksen luonnonympäristössä vaikuttavat tavalla tai toisella jokaiseen, ja muuttavat perustavanlaatuisesti yhteiskuntaamme. Ilmastonmuutos, luontokato ja ylikulutus haastavat elinkeinoja, vaikuttavat perushyödykkeiden saatavuuteen ja voimistavat muuttoliikkeiden sekä turvallisuusriskien kaltaisia ilmiöitä. Muutokset haastavat totuttuja toimintatapoja ja yhteiskunnan rakenteita, halusimme tai emme.

Suurena organisaationa ja yhteiskunnallisena toimijana Kelalla on velvoite ja mahdollisuus rakentaa ekologisesti kestäviä toimintatapoja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Ympäristökriisin aiheuttamat syvälliset muutokset edellyttävät myös ennakoivaa sopeutumista voidaksemme lieventää pahimpia vaikutuksia, etenkin heikompiosaisille. Ratkomalla osaltamme ympäristöhaasteita rakennamme edellytyksiä turvattuun toimeentuloon ja terveyteen kaikille, nyt ja tulevaisuudessa.

2 A) Tuemme yhteisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja luontokadon torjuntaa suunnitelmallisella työllä

Kestävän hyvinvoinnin perustaa turvaavien ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikilta tahoilta määrätietoista työtä sekä muutoksia totuttuihin toimintatapoihin. Ymmärrys suorista ja epäsuorista ympäristövaikutuksista mahdollistaa voimavarojen suuntaamisen vaikuttavimpiin kokonaisuuksiin. Tarvitsemme myös osaamista, työkaluja ja rakenteita ympäristövaikutusten rutiininomaiseen huomioimiseen eritasoisissa päätöksissä.

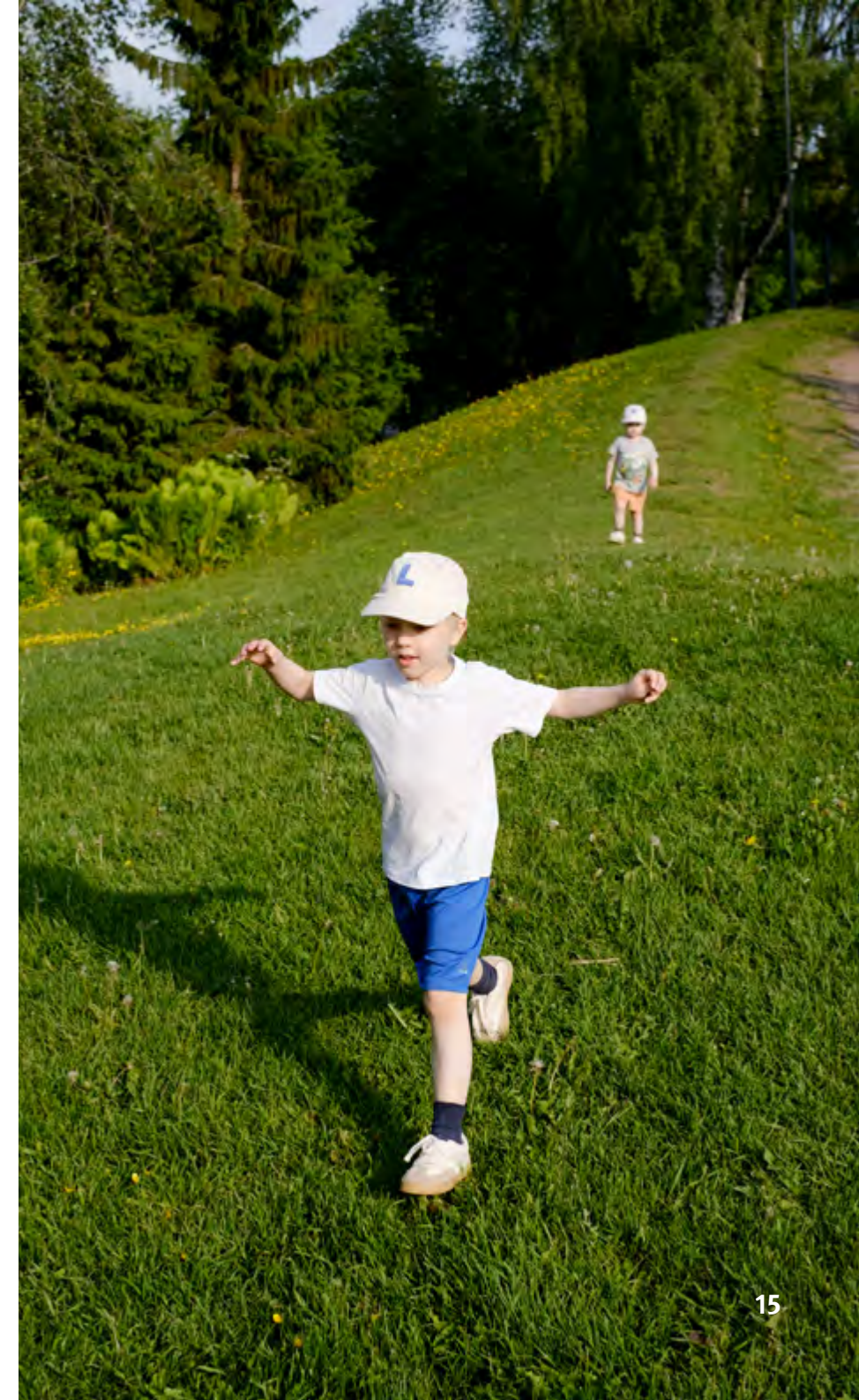
Ennen kaikkea ympäristötyötä ei tehdä yksin: yhdessä kumppanien kanssa vaikutusmahdollisuudet moninkertaistuvat. Kestävyyden saavuttaminen edellyttää myös yhteiskunnallista muutosta. Kelalla onkin erityinen vastuu korostaa ympäristökriisin ja sosioekonomisten haasteiden riippuvuutta toisistaan. Voimme myötävaikuttaa monitahoisten haasteiden ratkaisemiseen kokonaisuutena.

2 B) Edistämme kestävyyttä resurssiviisailta ratkaisuille ja toimintatavoilla

Kela on merkittävä julkinen hankkija sekä suuri IT-toimija ja työllistäjä. Toimintatapojemme vaikutukset ulottuvat pitkälle aina alihankintaketjusta energiankulutukseen datakeskuksissa ja kotietätöissä.

Ekologinen kestävyys vaatii ymmärrystä erilaisten ratkaisujen ja toimintatapojen vaikutuksista koko niiden elinkaaren ajalta. Esimerkiksi digitalisaatiolla voimme vauhdittaa siirtymää kestävyyteen, mutta vain mikäli huomiomme myös ympäristönäkökulmat IT-ratkaisuja kehitettäessä ja hyödynnettäessä. Huolellinen palvelun tai toiminnon koko elinkaaren huomioiva suunnittelu on avainasemassa resurssiviisauden saavuttamisessa, olipa kyse kestävästä hankinnoista tai arkisista työkäytännöistä.

Ekologinen kestävyys tukee hyvinvointia myös yksilötasolla: ekologisuus, taloudellisuus ja terveellisyys kulkevat useimmiten käsi kädessä. Ekologinen kestävyys voi myös edistää työhyvinvointia mahdollistamalla omien arvojen mukaista toimintaa sekä avaamalla tilaisuuksia uuden luomiseen ja oppimiseen.

LINJAUS 2

Ekologisella kestävyydellä turvaamme hyvinvoinnin edellytyksiä

Tuemme yhteisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja luontokadon torjuntaa suunnitelmallisella työllä

Edistämme kestävyyttä resurssiviisailla ratkaisuilla ja toimintatavoilla

Keinoja, joilla edistämme ekologista kestävyyttä toiminnassamme:

- Arvioimme ympäristövaikutukset eri tasoissa päätöksissä
- Työskentelemme suorien ja epäsuorien ympäristövaikutustemme pienentämiseksi
- Vahvistamme poikkihallinnollista yhteistyötä systeemisten ongelmien ratkaisemiseksi
- Varaudumme ympäristömuutosten vaikutuksiin ja tuemme niihin sopeutumista

A man and a woman in business attire are standing in a hallway, looking at a smartphone together. The woman is on the left, wearing a blue blazer over a light pink shirt and dark green trousers. The man is on the right, wearing a dark blue blazer over a grey shirt and dark trousers. They are both smiling and looking at the phone. The background shows a hallway with wooden lockers on the right and a concrete wall with a metal rack on the left.

Kestävä hallinto

Linjaus 3: Kestävällä hallinnolla tuemme yhteiskunnan vakautta

Jokaiselle kuuluvasta perusturvasta huolehtiminen on merkittävä ihmisten hyvinvointiin vaikuttava tehtävä. Siinä onnistuminen edellyttää vahvaa luottamusta Kelaan. Luottamuksen vahvistaminen yhteiskunnallisia instituutioita kohtaan on ensiarvoisen tärkeää demokratian ja toimivan yhteiskunnan näkökulmasta. Kestävällä hallinnolla tuemme vakaata yhteiskuntaa, joka on keskeinen edellytys kestävän hyvinvoinnin toteutumiselle.

Kestävän hallinnon edistäminen lisää luottamusta Kelaan viranomaisena. Kestävään hallintoon kuuluu toiminnan läpinäkyvyys ja tehokkuus sekä tietoon perustuva päätöksenteko. Siihen kuuluu myös tietoturvasta huolehtiminen sekä uusien teknologioiden vastuullinen käyttö. Läpileikkaavana lähtökohtana kestävässä hallinnossa on toimintatapojen eettisyys. Eettisen ymmärryksen kasvattaminen vahvistaa toimijuuttamme sekä rakentaa keskinäistä luottamusta niin työyhteisössä, viranomaisten välillä kuin suhteessa asiakkaaseen.

Valtionhallinnon toimijana Kelalla on erityinen vastuu käyttää julkisia varoja kestävästi. Kaikessa toiminnassamme on arvioitava talouden ja tuottavuuden näkökulmia sekä huomioitava samalla päätösten ja toimintatapojen vaikutukset pitkällä aikavälillä. Kokonaiskestävyyttä edistetään päätöksillä, joissa huomioidaan samanaikaisesti sosiaalinen ja ekologinen kestävyys sekä kestävän hallinnon näkökulmat.

3 A) Vahvistamme yhteiskunnallista luottamusta

Kela rakentaa toiminnallaan luottamusta yhteiseen sosiaaliturvajärjestelmään monin tavoin. Kelan asiakkaiden on voitava luottaa siihen, että toimimme vastuullisesti ja kestävästi.

Kelan eettiset periaatteet ohjaavat jokaisen kelalaisen työtä. Arvioimme ja kehitämme toimintamme eettisyyttä jatkuvasti. Avoimuuden lisäksi eettisiin toimintatapoihin kuuluu ihmislähtöisyys sekä jokaisen ihmisen kunnioittava kohtaaminen. Huolehdimme myös, että eettisiä toimintatapoja sovelletaan kattavasti eri yhteyksissä, kuten tekoälyn hyödyntämisessä.

Tietoon perustuva päätöksenteko ja läpinäkyvä hallinto ovat luottamuksen ja demokratian peruspilareita. Tuotamme tietoa sosiaaliturvan kehittämiseksi ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Hallinnoimme ja jaamme tietoa myös muiden viranomaisten käyttöön asiakkaidemme parhaaksi. Suurena tietotalona Kelalla on erityisvastuu tietoturvan ja kestävä digitalisaation edistämisestä.

Varaudumme toimimaan myös erilaisissa häiriötilanteissa. Turvaamme toimeentuloa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuutta nopeasti muuttuvissa olosuhteissa.

3 B) Käytämme julkisia varoja kestävästi

Tuottavuuden parantaminen tukee julkisten varojen kestäväää käyttöä. Tuottavuuden avulla on mahdollista edistää samalla kokonaiskestävyyttä. Esimerkiksi teknologiset ratkaisut voivat tehostaa toimintaa sekä mahdollistaa yhdenvertaisuutta tukevia ja ekologisesti kestävämpiä ratkaisuja. Teknologia voi vapauttaa myös resursseja, joita voidaan kohdentaa erityistä tukea tarvitseville.

Myös hallinnon ja toimintatapojen yksinkertaistaminen sekä saumaton viranomaisten välinen yhteistyö tehostavat yhteisten varojen kestäväää käyttöä. Kestävästi toimiva hallinto ja viranomaisyhteistyö mahdollistavat osaltaan sujuvaa asiakaskokemusta.

Yhteisiä varoja on käytettävä kestävä hyvinvoinnin rakentamiseen. Varojen käytössä on huomioitava päätösten suorat ja epäsuorat vaikutukset yhteiskuntaan, ympäristöön ja ihmisiin.

LINJAUS 3

Kestävällä hallinnolla tuemme yhteiskunnan vakautta

Vahvistamme yhteiskunnallista luottamusta

Käytämme julkisia varoja kestävästi

Keinoja, joilla edistämme kestävän hallinnon toteutumista toiminnassamme:

- Perustamme toimintamme eettisille menettelytavoille
- Ymmärrämme päätöstemme, toimintatapojemme ja investointiemme pitkän aikavälin vaikutukset kokonaiskestävyyteen
- Edistämme tuottavuutta kestävyysnäkökulmat huomioiden
- Integroimme kestävyysnäkökulmat digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen
- Rakennamme kestävää tulevaisuutta yhdessä muiden toimijoiden, kumppaneidemme ja palveluntuottajiemme kanssa

Rakennamme yhdessä kestävää tulevaisuutta

Kelan strategisen tulevaisuuskuvan mukaan tahdomme, että meidät nähdään keskeisenä hyvinvoinnin turvaajana, kehittäjänä ja vaikuttajana, joka tuottaa pitkäaikaista vaikuttavuutta hyvinvointiin. Tämän keskeisen tavoitteen saavuttaminen edellyttää määrätietoista työtä sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden sekä kestävän hallinnon kehittämiseksi.

Tulevaisuuskuvamme korostaa asiakas- ja elämäntilannelähtöisyyttä, muutuskäpykkyyttä, uusien teknologioiden laajaa hyödyntämistä ja tehokkuutta sekä vahvoja kumppanuuksia. Yhdenvertaisuuden ja moniäänisyyden tukeminen on välttämätön edellytys monimuotoisen asiakaskuntamme ihmislähtöiseen palvelemiseen. Ekologinen kestävyys edistää tehokkuutta, kannustaa uusien teknologioiden vastuulliseen hyödyntämiseen sekä vahvistaa muutuskäpyä nopeasti muuttuvassa maailmassa. Kestävä hallinto vahvistaa taloudellista tehokkuutta sekä yhteistyön mahdollistavaa luottamusta eri toimijoiden välillä. Kestävään hyvinvointiin tähtäämällä turvaamme siten tulevaisuuskuvamme toteutumisen edellytyksiä.

Organisaatioiden ja julkishallinnon vastuulla on luoda rakenteet, jotka edistävät kestävyyden toteutumista sekä kannustavat vastuullisuuteen. Tämä edellyttää toimintatapojen ja työkalujen luomista kestävyyden huomioimiseksi. Keskeistä on kasvattaa ymmärrystä toimintamme suorista ja epäsuorista vaikutuksista yhteiskuntaan, eri ihmisryhmiin ja luontoon. Kestävyyden näkökulmat on arvioitava osana eri taseisia päätöksiä ja ohjeistuksia, olipa kyse strategisen tai operatiivisen tason toimista.

Kestävyyden edistäminen vaatii määrätietoista johtamista. Vastuullinen johtaminen ohjaa pitkäjänteisesti kestävyysnäkökulmien priorisointiin ja huomioimiseen toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja päätöksenteossa. Kestävyyttä rakennetaan myös kelalaisten päivittäisissä työtehtävissä ja kohtaamisissa – luomme hyvinvoinnin edellytyksiä yhdessä. Kestävyys on Kelalle strategisesti keskeinen teema, jolla etenemme kohti yhteistä tulevaisuuskuvaa.

A blurred person in a yellow jacket and dark pants is walking from left to right across the frame. The background is a modern transit station with large glass windows and metal turnstiles. The word "Liitteet" is overlaid in the center in a white, sans-serif font. The scene is lit with natural light from the windows, creating strong shadows on the floor.

Liitteet

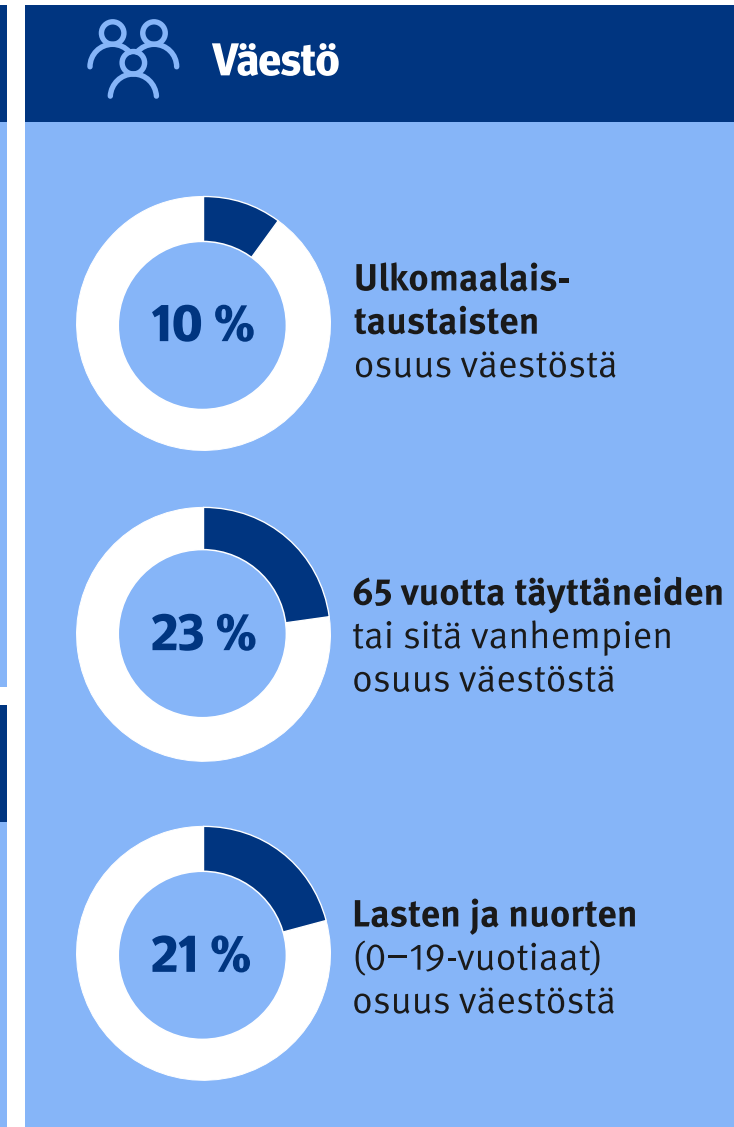
LIITE 1: Katsaus toimintaympäristöön: Nopeasti muuttuvassa maailmassa katse on suunnattava tulevaisuuteen

Kuvaan on koottu keskeisiä muutosvoimia (pystypalkit) sekä niihin liittyviä ilmiöitä (vaakapalkit). Monet ilmiöt liittyvät useaan muutosvoimaan.

Hyvinvoinnin jakautuminen murroksessa	Yhteiskunnan vakaus ja luottamus instituutioihin koetuksella	Ekologinen kriisi horjuttaa yhteiskuntia	Digitalisaatio vaatii rinnalleen läpileikkaavaa kestävyysajattelua	Ihmisoikeudet vaativat aktiivista puolustusta	Yhteiskunta moni-muotoistuu entisestään
Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus on kriisissä					
Kärsimättömyys ja individualismi leimaavat yhteiskuntaa					
Mielenterveydenhaasteet jatkuvat					
Huono-osaisuus kasaantuu					
	Demokratia ja sääntöpohjainen maailmanjärjestys horjuvat				
	Vallan ja vaurauden epätasainen jakautuminen jatkuu				
	Turvallisuutta haastetaan eri keinoin				
		Ympäristökriisi vaarantaa hyvinvoinnin ja talouden perustan			
		Ympäristökriisin vaikutukset iskevät etenkin heikompiaisiiin			
			Luottamus tietoon digitaalisessa maailmassa koetuksella		
			Teknologiajättien valta kasvaa		
			IT-alan ympäristövaikutukset paisuvat		
				Ihmisoikeusmyönteinen sääntely vaarassa heikentyä	
				Järjestöjen toimintakyky kapeenee, moniäänisyys vaimenee	
					Arvojen polarisaatio lietsoo vastakkainasettelua
					Yhteiskunta monikulttuuristuu vauhdilla
					Alueellinen eriytyminen kärjistyy

LIITE 2: Kelan asiakkaina on koko elämän kirjo

Lukuja vuosilta 2023–2024

*60 % tai alle vuosittaisesta mediaanitulosta.

**Asuntoväestöön ei lueta laitoksissa vakinaisesti kirjoilla olevia, asuntoloissa ja ulkomailla asuvia eikä asunnottomia henkilöitä.